

„Miejsce wolności politycznej w hierarchii wartości demokratycznych”

Rozważając relacje między wolnością a polityką, można przyjąć jedno z dwóch stanowisk. Można mianowicie uznać, że polityka i instytucje polityczne stanowią nieuchronne (choć konieczne) ograniczenie dla wolności, albo przyjąć stanowisko przeciwne uznając, że wolność realizuje się właśnie poprzez działanie polityczne. Niniejszy projekt skupi się właśnie na tej drugiej relacji między wolnością a polityką. Jego głównym celem będzie rehabilitacja pojęcia wolności politycznej (której znaczenie jest niedoceniane zarówno w teorii jak i praktyce demokratycznej), obrona jej szerokiego modelu i wskazanie, że zajmuje ona (czy raczej: powinna zajmować) szczególnie istotne miejsce w hierarchii wartości demokratycznych. To główne założenie zostanie zrealizowane w następujących krokach. Po pierwsze, uporządkowana zostanie debata wokół zagadnienia wolności politycznej poprzez wyróżnienie jej czterech głównych koncepcji (wąskiej, umiarkowanej, szerokiej i populistycznej). Po drugie, sformułowane zostaną różnorodne uzasadnienia dla twierdzenia o wartości wolności politycznej. W tym celu przywołane zostaną różne koncepcje filozoficzne, psychologiczne, antropologiczne czy ewolucyjne wskazujące, że wolność polityczna jest zarówno samoistną, jak i instrumentalną wartością. Po trzecie, celem projektu będzie ustalenie, jakie miejsce wolność polityczna zajmuje w hierarchii wartości demokratycznych (jaka jest jej relacja wobec równości, sprawiedliwości, zasady rządów prawa itp.), kiedy może dochodzić do konfliktów między wolnością polityczną a tymi wartościami i jak tych konfliktów unikać. Po czwarte, projekt ten ma na celu wskazanie, w jaki sposób można realizować wolność polityczną we współczesnych demokracjach i jak różne koncepcje wolności politycznej przekładają się na przyjmowany model demokracji. W tym kontekście omówione zostaną sposoby wspierania i realizowania wolności politycznej przy pomocy instytucji społecznych i politycznych.